

OTÁZKY KE STÁTNÍM BAKALÁŘSKÝM ZKOUŠKÁM Z MUZEOLOGIE

OKRUH I.: TEORETICKÁ MUZEOLOGIE

- 1) Postavení muzeologie v systému věd, vztah k vědeckým disciplínám, vymezení jejího předmětu, metody, systém muzeologie.
- 2) Základní pojetí muzeologie – zahraniční představitelé.
- 3) Základní pojetí muzeologie – domácí představitelé.
- 4) Muzeografie I. – selekce a teaurace.
- 5) Muzeografie II. – komunikace a prezentace.
- 6) Muzeologická literatura – časopisy, slovníky, bibliografie.
- 7) Muzeum – vymezení pojmu, jednotlivá pojetí, jeho úloha a funkce v současné společnosti.
- 8) Profesní a zájmová sdružení v muzejnictví a muzeologii.
- 9) Výuka muzeologie v ČR a v zahraničí.
- 10) Etika muzejní práce, etické kodexy.
- 11) Vymezení termínu sbírkotvorná činnost muzeí – základní charakteristika; postavení v rámci procesu muzealizace; obecné vymezení termínů selekce a teaurace; znalost jednotlivých fází procesu začlenění předmětu do systému sbírky.
- 12) Teorie dokumentace – vymezení základních pojmů dokumentace, dokument, informace, komunikace, základní typy dokumentů, problematika primární, sekundární a terciální dokumentace; muzejní dokumentace jako specifický přístup k muzealizaci skutečnosti.
- 13) Muzejní sbírkový předmět – základní charakteristika a typologie; legislativní vymezení; muzejní sbírkový předmět jako nositel specifické hodnoty, informace a svědectví; muzejní sbírkový předmět jako znak.
- 14) Muzejní sbírka – základní charakteristika; legislativní vymezení; typy muzejních sbírek, stupně dokladovosti muzejní sbírky; sbírka jako otevřený, fragmentární, vnitřně strukturovaný a znakový systém.
- 15) Specifika muzejní sbírkotvorné činnosti oproti ostatním oborům kulturního dědictví (archivnictví, knihovnictví, památková péče a ochrana přírody); autenticita vs. zprostředkované sdělení; problematika naturfaktů, artefaktů, mentefaktů a památek dochovaných in situ a in fondo.
- 16) Digitalizace sbírek – význam a přínos fenoménu digitalizace pro sbírkotvornou činnost; projekty v rámci digitalizace kulturního dědictví (Platforma i2010, Europeana, eSbírky), virtuální muzea.
- 17) Vztah jednotlivých oborů v muzeích zastoupených ke sbírkotvornému procesu – problematika speciálních muzeologií (archeologická muzeologie, historická, etnografická, technologická muzeologie, muzeologie výtvarného umění, muzeologie přírodních věd atd.); znalost specifík oborového a muzejního přístupu v rámci tvorby sbírky.
- 18) Místo teorie muzejní prezentace v rámci muzeologie. Předmět teorie muzejní prezentace. Ostenze. Komunikační schéma.
- 19) Muzejní prezentace jako cíl muzejní práce. Odlišné přístupy. Volba způsobu interpretace ve vztahu k muzejnímu publiku. Výstava, expozice a jiné typy prezentačních možností.
- 20) Příprava muzejní výstavy. Spolupráce muzejního pracovníka s výtvarníkem. Námět – libreto – scénář, technický scénář. Pořádání výstav bez vypracování scénáře. Alternativní přístupy.
- 21) Prezentační techniky – statické a dynamické.
- 22) Způsoby hodnocení muzejních výstav.
- 23) Muzea a publikum – vysvětlení pojmů muzejní pedagogika, muzejní publikum a jeho struktura, kategorizace služeb a produktů muzea atd.
- 24) Obecně platné dokumenty související s vazbami instituce muzea a veřejnosti (Kulturní politika, Koncepce rozvoje muzejnictví, Profesní etický kodex ICOM, Katalog prací ve veřejných službách a správě atd.) a dokumenty muzeí (návštěvní řád, badatelský řád, knihovní řád, režim objektu atd.).
- 25) Muzejní profese a veřejnost (profesiogram podle ICTOP, CECA, Profesního etického kodexu ICOM). Členění muzejních profesí; možnosti dalšího vzdělávání a profesního růstu pracovníků muzeí.
- 26) Výzkumy muzejního publika. Zaměření, postup a nejčastěji užívané metody (dotazník, anketa, rozhovor, pozorování, evaluace atd.).

OKRUH II.: HISTORICKÁ MUZEOLOGIE

- 1) Předmět a periodizace historické muzeologie.
- 2) Psychologické, politické, ekonomické, kulturní a společenské předpoklady sběratelství a muzejnictví.
- 3) Sběratelství ve starověké Mezopotámii a Egyptě.
- 4) Antické sběratelství – Řecko a Řím.
- 5) Sběratelství v Číně a Japonsku.
- 6) Obecná charakteristika středověkých pokladových sbírek a sběratelů.
- 7) Středověké církevní pokladové sbírky u nás – příklady sbírek a sběratelů.
- 8) Středověké církevní pokladové sbírky v Evropě – příklady sbírek a sběratelů.
- 9) Středověké světské pokladové sbírky u nás – příklady sbírek a sběratelů.
- 10) Středověké světské pokladové sbírky v Evropě – příklady sbírek a sběratelů.
- 11) Předpoklady vzniku kabinetů – ekonomické, společenské, kulturní, kdo sbírá, co je předmětem sběratelství.
- 12) Teoretikové sběratelství a jejich díla – Quicchenberg, Major, Neickelius, aj.
- 13) Habsburkové – sběratelé a jejich sbírky.
- 14) Sbírky v Německu – Wettinové, Wittelsbachové, Hohenzollernové, Kassel, aj.
- 15) Sbírky a sběratelé ve Francii – královské sbírky, Richelieu, Mazarin, Peiresc aj.
- 16) Sbírky a sběratelé v Itálii – papežské sbírky, Aldrovandi, Mercati, Imperato, Calceolari aj.
- 17) Sbírky a sběratelé v Anglii – královské sbírky, Tradescantové, aj.
- 18) Sbírky a sběratelé v Rusku – carské sbírky, Petr I. Veliký, Kateřina II.
- 19) Sbírky a sběratelé v dalších evropských zemích – Worm, Paludanus, Kristýna Švédská aj.
- 20) Šlechtické sbírky u nás – Lobkovicové, Černínové, Rožmberkové, Nosticové, Colloredo-Mansfeldové, aj.
- 21) Sbírky vědeckých, učených a uměleckých společností u nás a v Evropě.
- 22) Francouzská revoluce a její význam pro muzejnictví.
- 23) Vývoj evropského muzejnictví v 19. století.
- 24) Vznik prvních muzeí v českých zemích na přelomu 18. a 19. století a jejich vývoj do roku 1918.
- 25) Regionální muzejnictví v českých zemích v 19. století a jeho vývoj do roku 1918.
- 26) Specializovaná muzea v českých zemích v 19. století a jejich vývoj do roku 1918.
- 27) Speciální muzea v Evropě v 19. století.
- 28) Transformace královských a šlechtických sbírek v muzea v 19. století a 20. století – Berlín, Drážďany, Petrohrad, Vídeň, Paříž aj.
- 29) Muzejnictví v Československu v letech 1919 – 1939.
- 30) České muzejnictví v letech 1939 – 1948.
- 31) Československé muzejnictví v období komunismu.
- 32) České muzejnictví po roce 1989.
- 33) Mimoevropské muzejnictví v 19. a 20. století.
- 34) Evropské muzejnictví ve 20. století, základní tendence.

OKRUH III.: APLIKOVANÁ MUZEOLOGIE

- 1) Kritéria výběru sbírkových předmětů.
- 2) Způsoby získávání předmětů do muzejních sbírek.
- 3) Průvodní dokumentace – význam, způsoby a formy jejího provádění.
- 4) Evidence sbírkových předmětů – chronologická a systematická evidence – podmínky, za kterých musí být prováděna dvoustupňová evidence; hlavní účel a smysl provozování chronologické a systematické evidence; dokumenty, ve kterých je evidence sbírkových předmětů vedena; obsah evidenčního záznamu o sbírkovém předmětu a možnosti jeho pozdějšího doplňování.
- 5) Hromadná evidence; evidence studijního a pomocného materiálu a doprovodné dokumentace; účetní evidence.
- 6) Centrální evidence sbírek – vymezení problematiky; důvody vzniku a význam pro obor muzejnictví; údaje o sbírkách a podsbírkách vedené v rámci CES; případy komunikace muzejních pracovníků s CES.
- 7) Evidence v muzeích a výpočetní technika – vysvětlení významu výpočetní techniky pro evidenci sbírek; základní znalosti o programech DEMUS, BACH, Museion, Cesik, Bachces, projekt I3S.
- 8) Vyřazování sbírkových předmětů – neupotřebitelnost a přebytečnost; popis průběhu deakcese sbírkových předmětů a jejich částí.
- 9) Inventarizace sbírek muzejní povahy – smysl a význam inventarizace sbírkových předmětů; jednotlivé druhy inventarizace a jejich průběh; dokumenty vznikající na základě provedení inventarizace a jejich obsah.
- 10) Základní dokumenty vztahující se ke sbírkotvorné činnosti muzeí – zřizovací listina, sbírkotvorná plán, nálezová zpráva, doklady o nabytí, přírůstková kniha, katalogizační karty atd.
- 11) Ochrana a bezpečnost sbírek muzeí – základní pojmy a literatura.
- 12) Bezpečnostní plány, organizační struktura muzea a bezpečnost.
- 13) Bezpečnostní parametry muzejních budov, opatření pro krizové situace.
- 14) Mechanická a elektronická zabezpečovací zařízení. Protipožární systémy.
- 15) Manipulace se sbírkami, badatelé a sbírky, zápůjčky jiným muzeím a institucím.
- 16) Transport sbírek.
- 17) Negativní faktory působící na sbírky – teplota, vlhkost, prach, emise v ovzduší, aj.
- 18) Preventivní a sanační konzervace, depozitární režim a muzejní klimatologie.
- 19) Doporučené hodnoty teploty, relativní vlhkosti a intenzity a délky osvětlení vhodné pro sbírky. Reaktivita materiálu.
- 20) Ochrana sbírkových předmětů mimo depozitáře. Etika a právní normy.
- 21) Základní terminologie konzervování-restaurování – konzervace, restaurování, preparace atd.
- 22) Sanační a preventivní konzervace – vysvětlení pojmů.
- 23) Obecné postupy práce konzervátora-restaurátora při ošetřování předmětů.
- 24) Konzervátorská laboratoř (dílna) a její vybavení.
- 25) Konzervace kovů a jejich slitin, suroviny a výroba.
- 26) Konzervace keramických materiálů – suroviny, technologie, konzervace a restaurování.
- 27) Konzervace skla – suroviny, technologie, konzervace a restaurování.
- 28) Konzervace kamene – suroviny, poškození, čištění, konsolidace.
- 29) Konzervace dřeva – struktura, vlastnosti, příčiny poškození, konsolidace, sanace.
- 30) Konzervace papíru – výroba, příčiny degradace celulózy, neutralizace, dezinfekce.
- 31) Konzervace usně (kůže) – struktura, zpracování, druhy výrobků, konzervace.
- 32) Konzervace textilu – druhy textilu, zpracování, vlastnosti, ošetření, identifikace vláken.
- 33) Konzervace výrobků z kosti, uchovávání kosterního materiálu – struktura, konsolidace, konzervace.
- 34) Metody průzkumu materiálů v konzervátorsko-restaurátorské praxi – mikroskopie, rtg snímkování.
- 35) Monografie a periodika oboru konzervování-restaurování, etický kodex konzervátora-restaurátora.
- 36) Muzejní výstava a její grafické ztvárnění (práce s fotografiemi, grafikami, obrazy atd.; psaní textů, hlavní a doprovodný text, popisek; spojení textu s obrazovým doprovodem).
- 37) Prostorové uspořádání muzejní výstavy (modely, dioramata, scény; muzejní vitríny – typy a využití; vývoj výstavnictví ve vitrínách; trasy prohlídky).

- 38) Muzejní prezentace a interaktivita (význam interaktivity a vývoj interaktivních přístupů, stupně zapojení návštěvníka; prohlídka s průvodcem, přednášky, doprovodné akce; technická zařízení – počítače ve výstavách).
- 39) Muzejní prezentace a audiovizualita (promítání, audiovizuální prezentace v rámci výstavy – výukové, dokumentační, umělecké; audioguides; využití zvukových nahrávek a filmových materiálů).
- 40) Další otázky muzejního výstavnictví – osvětlení, doprovodné materiály, komunikace s médii, spolupráce s ostatními subjekty na pořádání výstav, substituty.
- 41) Další služby muzea veřejnosti. Faktory, které ovlivňují návštěvnost muzea a spokojenost návštěvníků.
- 42) Náležitosti optimálního textu pro průvodce. Profesionální dovednosti a osobnost průvodce/lektora. Základy práce lektora se skupinou.
- 43) Muzejní publikum. Typologie a specifika.
- 44) Struktura oboru managementu, základní pojmy, jeho historie a strategické tendence v podmínkách 21. století. Muzea a problematika trhu volného času.
- 45) Řízení instituce jako proces řízení a osobnost manažera, způsoby komunikace v muzeu, problematika podnikové kultury. Různé styly řízení, jako např. týmový management, brainstorming, řízení v době turbulentních změn, krizový management.
- 46) Zásadní význam plánování (projektování), stanovení koncepcí a strategií činnosti muzeí. Konkrétní postupy v podmínkách muzeí v ČR. Management některých specifických činností muzea: management sbírek (collections management); bezpečnostní management aj.
- 47) Problematika výkonnostních standardů a problematika měření výkonnosti muzeí. Měřitelné a neměřitelné indikátory; benchmarking muzeí.
- 48) Public relations (PR) a jeho důležitost v procesu řízení. PR v podmínkách muzeí a konkrétní příklady. Muzea a sdělovací prostředky u nás.
- 49) Marketing v prostředí muzea. Marketingový mix a jeho jednotlivé složky v podmínkách muzeí ČR.
- 50) Fundraising v prostředí muzea. Hlavní zásady a úskalí provádění fundraisingu v podmínkách muzeí se zřetelem na situaci v ČR.
- 51) Mezinárodní etický kodex muzeí vyhlášený ICOM a hlavní právní normy pro muzejnictví v ČR. Charakteristika struktury muzeí v ČR a v různých zemích Evropy (struktura zřizovatelů, právní formy, typy muzeí podle zaměření činnosti).